

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 27.11.2007
KOM(2007) 756 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE RADĚ, EVROPSKÉMU PARLAMENTU, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU, VÝBORU REGIONŮ
A EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANCE**

Šestá zpráva o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny

{SEK(2007) 1574}

1. Úvod

Na základě rozhodnutí Rady ze dne 10. července 2007, že Kypr a Malta splňují nezbytné podmínky pro přijetí eura ke dni 1. ledna 2008¹, se v obou zemích v současnosti dokončují praktické přípravy pro jeho zavedení. Přítomná zpráva se zaměřuje na tyto konečné přípravy, zejména zavedení eurohotovosti do ekonomiky, stav příprav soukromého sektoru, jakož i stav veřejného mínění o euru na Kypru a Maltě.

Přiložený pracovní dokument útvarů Komise poskytuje více technických podrobností ohledně příprav v obou zemích a v dalších dotčených členských státech.

Tato zpráva následuje po pěti zprávách o stavu praktických příprav na budoucí rozšíření eurozóny, jež byly vydány v období mezi listopadem 2004 a červencem 2007².

2. STAV PŘÍPRAV

2.1. Kypr

2.1.1. *Jak proběhne zavedení eurohotovosti do kyperské ekonomiky a stažení kyperské libry z oběhu?*

Zavedení eura na Kypru znamená, že přechod z kyperské libry na euro se bude týkat přibližně 775 000 obyvatel, ať už jako jednotlivců nebo jako zaměstnanců podniků či veřejných institucích. Zodpovědnost za fyzické zavedení eura a stažení kyperské libry z oběhu ponese Kyperská centrální banka.

Jsou zapotřebí eurobankovky a euromince

Podle odhadů Kyperské národní banky bude k nahrazení současného oběživa na Kypru eurem zapotřebí 60,7 milionů eurobankovek (v ceně 1 190 milionů EUR) a 395 milionů euromincí (v ceně 100,26 milionů EUR).

V souladu s rozhodnutím Evropské centrální banky, že si noví členové eurozóny mohou potřebné objemy eurobankovek vypůjčit od Eurosystemu a splatit je po přechodu na novou měnu eurobankovkami vyrobenými v jejich vlastním systému zásobování, Kyperská centrální banka během října obdržela eurobankovky od Řecké národní banky (Trapeza tis Ellados).

Kyperské euromince na základě veřejného výběrového řízení vyrobila finská mincovna. Hromadná výroba byla zahájena, jakmile Rada dne 10. července rozhodla, že Kypr může ke dni 1. ledna 2008 zavést euro. Přibližně 60 % mincí bylo doručeno v polovině října v kontejnerových zásilkách a u zbývajících 40 % se očekává, že budou doručeny do konce listopadu.

Předzásobení a druhotné předzásobení

Kyperská centrální banka s cílem připravit hladký přechod na eurohotovost provádí předzásobení, v jehož rámci ještě přede dnem přechodu na euro³ zásobuje obchodní banky

¹ Rozhodnutí Rady ze dne 10. července 2007 podle čl. 122 odst. 2 Smlouvy o přijetí jednotné měny Kyprem ke dni 1. ledna 2008 (Úř. věst. L 186, 18.7.2007, s. 29). Rozhodnutí Rady ze dne 10. července 2007 podle čl. 122 odst. 2 Smlouvy o přijetí jednotné měny Maltou ke dni 1. ledna 2008 (Úř. věst. L 186, 18.7.2007, s. 32).

² KOM(2004) 748 ze dne 10. listopadu 2004; KOM(2005) 545 ze dne 4. listopadu 2005; KOM(2006) 322 ze dne 22. června 2006; KOM(2006) 671 ze dne 10. listopadu 2006; KOM(2007) 434 ze dne 16. července 2007.

eurobankovkami a euromincemi. Předzásobení začalo v případě euromincí dne 22. října a v případě eurobankovek 19. listopadu. Kyperská centrální banka odhaduje, že přibližně 80 % hodnoty eurobankovek, jež mají být zavedeny do kyperské ekonomiky (tj. 48,4 milionů bankovek v hodnotě přibližně 950 milionů EUR) bude do bankovního sektoru dodáno ještě přede dnem přechodu na euro, stejně jako 64 % hodnoty euromincí (tj. 251,2 milionů mincí v hodnotě přibližně 64 milionů EUR). Předzásobení se týká všech přibližně 900 poboček bank na Kypru (každá má v průměru 860 klientů).

Následně musí obchodní banky zajistit, aby podniky, které provádějí hotovostní operace, a zejména maloobchodníci obdrželi přede dnem přechodu na euro eurohotovost (druhotné předzásobení) a byli schopni ode dne přechodu na euro vydávat hotovost pouze v eurech. Tím se omezí na minimum doba paralelního používání národní hotovosti a eurohotovosti. Podrobnosti o druhotném předzásobení jsou stanoveny ve smlouvách mezi bankami a jejich klienty, kde je definován harmonogram dodávek, datum zatížení účtu, potřebné pojištění a požadavky na zajištění. Ačkoli Kyperská centrální banka a obchodní banky všem podnikům provádějícím hotovostní operace vysvětlují potřebu druhotného předzásobení, první objednávky eurohotovosti ze strany podniků byly výrazně pod hranici očekávání. Nyní se v této věci provádějí dodatečná opatření a již se projevují pozitivní výsledky. Dne 31. prosince, který má být vyhlášen zvláštním dnem pracovního volna, provedou banky druhotné předzásobení malých a středních podniků malými obnosy eurohotovosti. Ve snahách o zajištění náležité úrovně druhotného předzásobení by se mělo pokračovat.

Jako součást druhotného předzásobení bude od 3. prosince 2007 v nabídce 40 000 předbalených sad euromincí (počáteční sady) pro podniky (každý v hodnotě 172 EUR), jakož i 250 000 minisad pro širokou veřejnost (každý v hodnotě 17,09 EUR). Pro tyto sady bylo zvoleno jednoduché balení, což má zajistit, že se budou mince používat k platbám, a ne uchovávat jako sběratelské předměty.

Kromě toho některé banky od 1. listopadu poskytují svým zákazníkům výměnu kyperských liber za eurobankovky podle přepočítacího koeficientu a bez směnných poplatků, takže se veřejnost může na platby v eurech počínající dnem přechodu na euro připravit.

Zavedení hotovosti do ekonomiky počínaje 1. lednem 2008

Většina eurobankovek bude do oběhu uvedena prostřednictvím bankovních automatů. Na Kypru je úvěrovými institucemi provozováno přibližně 550 bankovních automatů, z nichž se prakticky všechny nacházejí v prostorách bank, což umožňuje jejich okamžité doplnění. Některé velké banky ohlásily, že změnu ve svých automatech provedou již 31. prosince večer. Přinejmenším 70 % bankovních automatů bude přizpůsobeno tak, aby vydávaly pouze eurobankovky, nejpozději do 1:00 dne přechodu na euro, zatímco u zbývajících 30 % bude změna provedena nejpozději v poledne téhož dne. Za běžných okolností slouží všechny bankovní automaty celkem pro přibližně 170 000 výběrů o celkové hodnotě okolo 22 milionů EUR týdně (průměrně, údaje z roku 2006).

Během prvních týdnů ode dne přechodu na euro budou bankovní automaty vydávat pouze bankovky v hodnotě 10 a 20 EUR, aby se snížil objem hotovosti, které budou muset maloobchodníci vydat při hotovostních transakcích⁴. Ze stejných důvodů se banky zavázaly,

³ Den přechodu na euro je dnem, kdy budou uvedeny do oběhu eurobankovky a euromince (na Kypru i na Maltě 1. leden 2008).

⁴ Potřeba hotovosti u maloobchodníků bude v prvních dnech a týdnech po přechodu na euro výrazně vyšší než za běžných okolností, neboť současnou hotovost získanou od zákazníků již nebude možné použít k vrácení hotovosti a zákazníci budou této hotovosti využívat k platbám více než obvykle, aby se jí zbavili, aniž by museli provádět výměnu v bance. Budou-li již zákazníci při platbách v eurech

že budou na svých přepážkách v prvním období po dni přechodu na euro vydávat pouze bankovky s nízkou nominální hodnotou (především bankovky v hodnotě 5, 10 a 20, maximálně 50 EUR).

Hlavním kanálem pro zavádění euromincí do ekonomiky budou maloobchody, neboť vybírání mincí u bankovních přepážek není příliš běžné. Aby se předešlo „recyklaci“ hotovosti v národní měně, počítá se s tím, že maloobchody začnou ode dne přechodu na euro vracet hotovost pouze v eurech.

Vrácení hotovosti v národní měně

Pokud jde o vrácení hotovosti v národní měně, Kyperská centrální banka v říjnu 2007 zesílila kampaň vybízející občany k tomu, aby své hotovostní úspory v národní měně utratili, nebo uložili do své banky. Dle odhadů Kyperské centrální banky bude koncem tohoto roku v oběhu ještě 80,9 milionů bankovek a 472,7 milionů mincí v národní měně. Očekává se, že bude většina z těchto bankovek a přibližně polovina mincí dříve nebo později vrácena Kyperské centrální bance.

Dne 1. ledna 2008, který je státním svátkem, bude v každém obvodu otevřeno několik bankovních poboček, aby se usnadnila výměna kyperských liber za eura.

Až do 30. června 2008 budou banky kyperské libry (bankovky i mince) za eura vyměňovat bez poplatku do 1000 CYP na zákazníka a operaci v případě bankovek a 50 CYP v případě mincí. Kyperská centrální banka bude národní bankovky vyměňovat bez poplatku po dobu deseti let a mince po dobu dvou let ode dne přechodu na euro .

Šeky; Terminály v místě prodeje

Na Kypru se ročně použije okolo 25 milionů šeků. Šeky denominované v kyperských librách s datem pozdějším než 31. prosince 2007 nebudou platné, a proto začaly banky poskytovat svým zákazníkům šekové knížky v eurech, které se již nyní používají.

Přibližně 19 000 terminálů v místě prodeje, které se na Kypru provozují, bude dne 1. ledna 2008 převedeno na euro. Tyto terminály v místě prodeje, které jsou umístěny kupříkladu v restauracích a hotelích a měly by po celý Silvestr umožňovat platby prostřednictvím kreditních karet, budou převedeny na euro okamžitě v 00:01 dne přechodu na euro.

Ochrana eura proti padělání

Zavedl se potřebný rámec ochrany eura proti padělání⁵. Kyperští odborníci se též zúčastnili příslušných školicích akcí a pracovních skupin Komise, Evropské centrální banky a Evropské unie.

2.1.2. Jak jsou na přechod připraveny podniky?

V září 2007 byl jménem Evropské komise ve spolupráci s kyperskými orgány mezi podniky na Kypru proveden průzkum Eurobarometru, který následoval po podobném průzkumu provedeném v lednu 2007⁶. Výsledky ukazují, že kyperské podniky jsou na přechod dobře připraveny a že během svých příprav nenarážejí na žádné významnější problémy. Do poloviny září 2007 již prakticky všechny podniky (97 %) začaly s přípravami na přechod na euro; většina z nich tyto přípravy zahájila již v dubnu 2007 (88 %).

používat eurobankovky s nízkou nominální hodnotou nebo přesné částky, budou maloobchodníci potřebovat méně eurohotovosti.

⁵ Viz Čtvrtá zpráva, s. 8 (http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

⁶ Viz Bleskové průzkumy Eurobarometer 200 a 218. Všechny průzkumy Eurobarometer jsou dostupné na: http://ec.europa.eu/public_opinion/euro_en.htm.

Více než 88 % všech podniků, které při styku se zákazníky provádějí hotovostní operace, uvedlo, že jim jejich banky dodají eurobankovky ještě přede dnem přechodu na euro. Čtyři z pěti podniků (80 %) očekávají, že jejich informační systémy (např. účetní, fakturační, mzdové systémy) budou na přechod na euro dne 1. ledna 2008 již připraveny.

Více než 9 z 10 podniků si uvědomuje, že ceny musejí být na Kypru od září 2007 uváděny jak v kyperských librách, tak v eurech a velká většina podniků při plnění této povinnosti nenaráží na žádné konkrétní překážky. Pokud jde o cenovou politiku podniků, výsledky zářijového průzkumu ukazují pozitivní vývoj. Při přizpůsobování cen euru, např. v případě psychologických cen typu 5,99 CYP, jež by v důsledku převodových pravidel vytvořily nezaokrouhlené částky v eurech, 17 % podniků uvedlo, že budou své ceny upravovat převážně směrem dolů (3 % v lednu), zatímco pouze 3 % podniků upraví své ceny směrem nahoru (16 % v lednu). Kromě toho procento těch, kteří přesně použijí pravidla převodu bez dalšího přizpůsobení vzrostlo z 28 % v lednu na 51 % v září.

2.1.3. Jaká opatření se provádějí, aby se v období přechodu na euro zabránilo dojmu, že se ceny zvyšují?

Podle nejnovějšího průzkumu Eurobarometer týkajícího se veřejného mínění o euru se ještě 74 % respondentů na Kypru v souvislosti s přechodem na euro obává zvýšení cen⁷. Jde pouze o mírné zlepšení v porovnání se situací v dubnu 2007, kdy tuto obavu sdílelo 78 % respondentů⁸.

Kyperské orgány za poslední měsíce dále zesílily opatření s cílem podpořit stabilitu cen a posílit důvěru spotřebitelů ohledně přechodu na euro. Od 1. září 2007 mají podniky povinnost dvojího uvádění cen v kyperských librách i v eurech. Provádění tohoto opatření pečlivě monitoruje pět středisek pro sledování eura zřízených po celé zemi, které pravidelně vysílají přes 100 inspektorů do všech maloobchodní prodejen. Tato střediska pro sledování eura sestávají z deseti členů, včetně oblastních přednostů, zástupců vlády, spotřebitelských sdružení, odborových organizací a podnikatelského sektoru. Od začátku přibližně 80 % všech maloobchodníků řádně správně používá dvojí uvádění cen podle právních požadavků stanovených vnitrostátními právními předpisy a zbývajícím podnikům byla ve věci správného dvojího uvádění cen poskytnuta pomoc. Všeobecné reakce na povinné dvojí uvádění cen jsou pozitivní a zdá se, že všeobecné zavedení této praxe dvojího uvádění cen přispívá k větší transparentnosti cen.

Přibližně 7 130 podniků, zejména větších maloobchodníků a bank, se řídí kodexem spravedlivé tvorby cen, který vláda zavedla v červenci 2007. Za předpokladu, že tyto podniky jednají v souladu s principy tohoto kodexu, v rámci nichž se zavázaly k tomu, že provedou spravedlivý přechod na euro a nebudou se snažit tohoto přechodu využít ve vlastní prospěch, mohou ve svých obchodech a pobočkách vystavit jeho logo. Ministerstvo financí zveřejnilo seznam zúčastněných podniků na kyperských internetových stránkách o euru a v úředním věstníku. Tento kodex bude v platnosti do 10. července 2008.

Ministerstvo financí a ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci se statistickými službami a se sdružením kyperských spotřebitelů od září 2007 provádějí systematické sledování cen. Statistické služby sledují zejména vývoj cen v souvislosti s košíkem určitých výrobků, které mohou být podle dřívější zkušenosti z jiných zemí předmětem neoprávněného zvyšování cen. S cílem informovat spotřebitele se jednou měsíčně zveřejňuje seznam maloobchodních prodejen nabízejících ty nejlevnější výrobky.

⁷ Bleskový průzkum Eurobarometer 214, září 2007.

⁸ Bleskový průzkum Eurobarometer 207.

Kromě toho sdružení kyperských spotřebitelů provádí průzkumy trhu, v nichž analyzuje vývoj cen u přibližně 80 000 položek v 11 000 maloobchodních prodejnách, a výsledky těchto průzkumů zveřejňuje. První výsledky z období od července do září 2007 ukazují, že ceny přibližně 80 % výrobků zůstaly stabilní nebo klesly, zatímco u zbývajících 20 % položek se v různé míře projevil nárůst cen. Sdružení chce případy výrazného zvýšení cen zveřejňovat prostřednictvím médií, a to současně s důvody, které k tomuto zvýšení udávají příslušní maloobchodníci.

2.1.4. Jak jsou na přechod připraveni občané?

Kypr za poslední měsíce významně zesílil komunikační úsilí v souvislosti s eurem. Ministerstvo financí a Kyperská centrální banka pracují v úzké spolupráci s podniky a spotřebitelskými organizacemi, jakož i s Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou.

Všeobecná veřejnost je s finanční podporou Evropské komise oslovována prostřednictvím kampaní ve hromadných sdělovacích prostředcích. Hlavní sdělení se týkají stanovení pevného přepočítacího kurzu, kodexu spravedlivé tvorby cen, dvojího uvádění cen, včasné výměny národní hotovosti a lepší informovanosti spotřebitelů. Kampaně proběhly ve všech médiích, zejména v televizi (přibližně 2 500 spotů), rozhlasu (přibližně 6 500 spotů) a v tisku (přibližně 200 oznámení).

Do všech podniků se distribuovaly propagační materiály týkající se kodexu spravedlivé tvorby cen a dvojího uvádění cen (plakáty, letáky, atd.), pro školy a sociální pracovníky byly uspořádány prezentace a v rámci škol byla zahájena soutěž. Pravidelně se aktualizuje národní internetová stránka o euru a orgány jsou v neustálém kontaktu s tiskem. Zvláštní cílové skupiny (malé a střední podniky, zranitelné osoby, ženy, mladí) jsou informovány prostřednictvím plakátů, letáků a „mluvících karet“ pro nevidomé, jakož i prostřednictvím středisek pro sledování eura a čtyř „eurobusů“, které objíždějí ostrov. Bezplatná telefonní linka zaznamená přibližně 500 telefonátů týdně.

V srpnu kyperské orgány pozměnily komunikační strategii a vyzvaly agenturu pro komunikaci ke změně obsahu kampaní v hromadných sdělovacích prostředcích, aby tyto kampaně adekvátněji odrážely potřeby cílových skupin, které zůstávají ohledně přínosu eura skeptické.

Nejnovější průzkum Eurobarometru potvrzuje, že podpora eura na Kypru narůstá, byť byla zpočátku nízká: přibližně 44 % respondentů uvedlo, že osobně velice vítá nebo spíše vítá skutečnost, že euro nahradí jejich současnou měnu (oproti 40 % v dubnu 2007 a 32 % v září 2006).

Lze očekávat, že probíhající sdělovací kampaň na Kypru podporu eura ještě zvýší. Ostatní faktory to potvrzují: 67 % respondentů uvedlo, že se cítí dostatečně nebo velmi dobře informováno, což je obrovský skok kupředu oproti dřívějším 47 % (duben 2007) a 39 % (září 2006). Podobně se zlepšila i obeznámenost s některými základními aspekty eura a hospodářské a měnové unie.

2.1.5. Závěr

Kypr za poslední měsíce dosáhl značného pokroku v praktických přípravách na přechod na euro a zdá se, že je celkově na zavedení eura dobře připraven. Centrální banka a ostatní banky by měly pokračovat ve svém úsilí s cílem přesvědčit podniky o nutnosti druhotného předzásobení, aby počínaje dnem přechodu na euro mohly tyto podniky, a zejména maloobchodníci, vydávat hotovost pouze v eurech. Sdělovací aktivity týkající se eura by měly být dále zintenzivňovány, aby se zvýšila podpora eura.

2.2. Malta

2.2.1. *Jak proběhne zavedení eurohotovosti do maltské ekonomiky a stažení maltské liry z oběhu?*

Na Maltě přejde z maltské liry na euro přibližně 400 000 obyvatel. Podle odhadů centrální banky Malty bude k nahrazení současné měny zapotřebí 41,51 milionů eurobankovek (v hodnotě 799 milionů EUR) a 140 milionů euromincí (v hodnotě 39,29 milionů EUR).

Centrální banka si potřebné objemy eurobankovek vypůjčí od Banca d'Italia. Maltské euromince byly vyrobeny v mincovně Monnaie de Paris a doručeny na Maltu v období od poloviny září do konce října 2007.

Předzásobení obchodních bank eurohotovostí bylo zahájeno 15. září. Celkově bude přibližně 92,5 % bankovek, jež mají být zavedeny do maltské ekonomiky (38,43 milionů bankovek v hodnotě 749 milionů EUR), a přibližně 71 % euromincí (99,12 milionů mincí v hodnotě 27,81 milionů EUR) dodáno do 107 bankovních poboček po celé zemi ještě přede dnem přechodu na euro.

Podle odhadů centrální banky bude 4,5 % bankovek, jež mají být zavedeny, a 19,5 % mincí, dodáno do podniků jejich bankami již přede dnem přechodu na euro, a to v rámci dohod o druhotném předzásobení od 1. prosince 2007. Tyto odhady zahrnují i 33 000 počátečních sad pro podniky (každá v hodnotě 131 EUR) a 330 000 minisad pro občany (každá v hodnotě 11,65 EUR), jež budou k dispozici v bankách od 1. resp. 10. prosince 2007.

Přibližně 60 % všech bankovních automatů (celkově 154) bude od hodiny 0:00 1. ledna 2008 vydávat eurobankovky s nízkou nominální hodnotou (převážně 10 a 20 EUR). 85 % až 90 % bankovních automatů začne bankovky vydávat nejpozději v poledne téhož dne a u zbývajících automatů proběhne změna do 16:00. V průměru slouží všechny bankovní automaty pro 306 000 výběrů týdně v průměrné celkové výši 26,55 milionů EUR.

Vzhledem k obzvláště vysokému objemu hotovosti v oběhu zahájila centrální banka v září 2007 televizní a tiskovou propagační kampaň, v níž vyzývá veřejnost k uložení nadměrné hotovosti do bank, aby se snížil objem národní hotovosti, který bude nutné vyměnit po dni přechodu na euro. Odhaduje se, že národní hotovost v oběhu, kterou bude nutné po 1. lednu 2008 vrátit do centrální banky, dosáhne objemu až 37 milionů bankovek a 128 milionů mincí.

Banky se zavázaly, že budou od 1. prosince bezplatně vyměňovat bankovky a mince maltské liry za euro podle přepočítacího koeficientu, budou-li mít k dispozici bankovky. Cílem je především umožnit malým podnikům získat eurobankovky ještě před přechodem na euro. Všeobecné veřejnosti bude připomínáno, že euro se stane zákonným platidlem až 1. ledna 2008. Od tohoto data až do 31. března 2008 budou obchodní banky vyměňovat národní hotovost za euro bez poplatku podle přepočítacího koeficientu neomezeně pro své klienty a až do výše 250 MTL (582,34 EUR) pro ostatní. Centrální banka bude nadále vyměňovat maltské liry až do 1. února 2010 (mince) a 1. února 2018 (bankovky).

Banky budou 31. prosince otevřené a 1. ledna zavřené jako obvykle. Ve dnech 2. a 3. ledna budou u přepážek vyřizovat pouze operace související s hotovostními vklady, výměny zahraniční měny a výměny za euro. Ve dnech 4. a 5. ledna bude běžná otevírací doba bank prodloužena do 16:00. Během prodloužené doby budou prováděny pouze hotovostní vklady, výměny zahraniční měny a výměny za euro.

Na Maltě se ročně použije zhruba 12 milionů šeků. Šeky vystavené v maltských lirách před 1. lednem 2008 budou přijímány k platbám po běžnou dobu platnosti šest měsíců od data vydání, pokud není uvedena kratší doba. Šeky čerpané z účtů vedených v MTL a vystavené

v eurech před 1. lednem 2008 budou obchodní banky uznávat jen po předložení po tomto datu.

Zavedl se potřebný rámec ochrany eura proti padělání⁹. Maltští odborníci se též zúčastnili příslušných školicích akcí a pracovních skupin Komise, Evropské centrální banky a Europolu.

2.2.2. *Jak jsou na přechod připraveny podniky?*

V druhé polovině srpna a na začátkem září provedl Národní výbor pro přechod na euro ve spolupráci s národním statistickým úřadem průzkum zjišťující stav příprav na euro v maltském podnikatelském sektoru¹⁰. Prakticky všech 908 podniků (představujících 16 500 obyvatel), které se průzkumu zúčastnily (98 %), ví, že 1. ledna bude zavedeno euro, a většina představující 56 % je si vědoma toho, že období dvojího oběhu, během něhož ještě stále mohou přijímat platby v maltských lirách, potrvá jeden měsíc. Devět z deseti podniků bylo obeznámeno s tím, že ode dne přechodu na euro by měly vracet hotovost pouze v eurech.

Většina podniků (55 %) uvedla, že jim jejich banky dodají eurohotovost ještě před 1. lednem 2008. Ze 33 % podniků, které nepočítají s druhotným předzásobením, více než třetina (37 %) buď již má eurohotovost k dispozici, anebo ji získá prostřednictvím bankovních automatů nebo v lednu v bankách, přičemž čtvrtina podniků (26 %) neprovádí hotovostní operace.

Pokud jde o systémy informačních technologií, které bude třeba s ohledem na přechod na euro přizpůsobit, podniky nejčastěji uváděly systémy v oblasti logistiky, a následně pak aplikace v oblasti prodeje a marketingu a systémy v oblasti účetnictví a lidských zdrojů. Přibližně třetina podniků (31 %) již v době průzkumu dokončila aktualizaci svých účetních systémů v souvislosti s přechodem na euro. Tento procentní údaj se jeví jako dosti nízký, je však nutné vzít v úvahu, že výrazný podíl maltských podniků tvoří malé podniky (72 % všech podniků tvoří samostatně výdělečně činné osoby bez zaměstnanců, které obecně počítačové účetní systémy nepoužívají).

Národní výbor pro přechod na euro zahájil intenzivní instruktážní program v oblasti podnikání, v rámci něhož 70 euro-asistentů přímo školí sektor malých a středních podniků, zatímco Národní výbor pro přechod na euro přijal přístup „školení školitele“, který umožňuje větším podnikům, aby zabezpečovaly postupné interní školení v rámci svých organizací.

2.2.3. *Jaká opatření se provádějí, aby se v období přechodu na euro zabránilo dojmům, že se ceny zvyšují?*

Přibližně dvě třetiny obyvatel Malty (65 %) se stále obává nárůstu cen v souvislosti s přechodem na euro a 76 % obyvatel dokonce očekává zneužívání nových cen. Národní výbor pro přechod na euro v reakci na tyto obavy dále provádí komplexní soubor opatření¹¹. Dne 11. července 2007 začalo platit povinné dvojí uvádění cen v maltských lirách a eurech. Povinnost potrvá do 30. června 2008. Iniciativa FAIR, v jejímž rámci se více než 6 500 podniků (představujících okolo 80 % maloobchodních prodejen) zavázalo k tomu, že nebude zvyšovat ceny zboží a služeb z důvodu probíhajícího přechodu na euro, byla doplněna dohodami o stabilitě cen, které Národní výbor pro přechod na euro v srpnu a září 2007 uzavřel s řadou dovozců, distributorů a výrobců. V rámci těchto dohod podniky přislíbily, že u široké škály produktů a služeb udrží po určitou dobu před přechodem na euro a po něm stabilní ceny. Sledování cen, které v současnosti provádějí maltské orgány, zůstává klíčovým nástrojem pro

⁹ Viz Čtvrtá zpráva, s. 11.

¹⁰ Viz <http://www.euro.gov.mt/page.aspx?ID=590>.

¹¹ Viz Pátá zpráva, s. 7 (http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

posouzení vývoje cen a informování spotřebitelů a mělo by pokračovat po celý rok 2008, kdy dojde k ukončení iniciativy FAIR i praxe dvojího uvádění cen.

2.2.4. Jak jsou na přechod připraveni občané?

Národní výbor pro přechod na euro zodpovídající za provádění komunikační strategie v oblasti přechodu Malty na euro po krátké přestávce v srpnu 2007 zahájil intenzivní a komplexní poslední fázi kampaně v souvislosti s blížícím se zavedením eura (např. kdy provést vklad maltských lir, jak používat nástroje na přepočítání eura). Část této kampaně financuje Evropská komise.

Kampaně ve hromadných sdělovacích prostředcích probíhající na stránkách novin a časopisů, v rozhlasu a v televizi, na autobusových zastávkách a billboardech je doplněna specifickými akcemi zaměřenými na vybrané cílové skupiny: v obcích bylo zřízeno „eurocentrum“, které má za úkol odpovídat na dotazy občanů, pro školitele zranitelných skupin a podnikatelský sektor byla vytvořena zvláštní sada materiálů a na středních školách byla vyhlášena školní soutěž o euru. Zvláštní opatření zahrnují i tři obrovské hodiny pro odpočítávání času umístěné na významných místech Malty a 1,5 minutové „zprávy o euru“ zařazené do večerního zpravodajského pořadu hlavních maltských televizních stanic. V říjnu Malta ve spolupráci s Evropskou komisí a Evropskou centrální bankou uspořádala konferenci o hospodářské a měnové unii a euru.

Poslední průzkum Eurobarometru ze září 2007 ukazuje pro Maltu velmi povzbudivé výsledky, které potvrzují úspěch intenzivní a komplexní sdělovací kampaně maltských orgánů. Vývoj zůstává pozitivní a podpora eura dosáhla dobré úrovně. 56 % obyvatel (oproti 54 % v dubnu 2007 a 48 % v září 2006) uvedlo, že osobně velice vítá nebo spíše vítá skutečnost, že euro nahradí jejich současnou měnu, což představuje druhý nejvyšší procentní údaj mezi dotčenými zeměmi. Nicméně úroveň podpory zůstává podstatně nižší než ve stejné fázi ve Slovinsku.

Dopad probíhající sdělovací kampaně se na Maltě projevuje i v ostatních oblastech. Spokojenost respondentů, pokud jde o úroveň informovanosti, měřená letos v dubnu ještě vzrostla, ačkoli pouze mírně: 74 % respondentů se cítilo docela či velice dobře informováno oproti dřívějším 71 %. 99 % respondentů ví, že v roce 2008 bude zavedeno euro. Nepatrně se zlepšila i obeznámenost s některými základními aspekty eura a hospodářské a měnové unie.

2.2.5. Závěr

Malta v posledních měsících dále zdokonalila a doplnila praktické přípravy na přechod na euro a zdá se, že je celkově na zavedení eura dobře připravena. V zájmu toho, aby mohly podniky ode dne přechodu na euro vracet hotovost pouze v eurech, by se měla věnovat zvláštní pozornost zajištění dostatečné úrovně druhotného předzásobení. Sdělovací aktivity týkající se eura by měly pokračovat, aby se zvýšila podpora eura.

2.3. Ostatní členské státy

Přehled praktických příprav v ostatních členských státech, které ještě nepřijaly euro, poskytuje pracovní dokument útvarů Komise připojený k této zprávě.